

ETNE KOMMUNE
UTVIKLING

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Etne, 01.10.2019

Dykkar ref.: **Vår ref.:** **Arkiv:**
Arkivsaknr:18/1286 N - 658
Journalpostnr:19/9678

Sakshandsamar:
ERK

Nasjonal ramme for vindkraft på land – Fråsegn frå Etne kommune

Vedlagt følgjer fråsegn frå Etne kommune inkludert saksutgreiing.
Sjå bort frå førre sending som var utan saksutgreiing.

Med helsing

Erik Kvalheim
Rådgjevar plan og miljø

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift.

Vedleggsliste:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
01.10.2019	Nasjonal ramme for vindkraft på land. Fråsegn frå Etne kommune	1424971

SAKSUTGREIING

ETNE KOMMUNE

Utval	Møtedato	Saknr
Formannskap	03.09.2019	038/19
Etne kommunestyre	26.09.2019	044/19

Sakshandsamar:	Arkiv:	Arkivsaknr
Erik Kvalheim	N - 658	18/1286

Nasjonal ramme for vindkraft på land. Fråsegn frå Etne kommune

TILRÅDING FRÅ RÅDMANNEN:

Etne kommune krev at alle areal i vår kommune blir tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Der er sær sers omfattande konfliktar knytt til planane, m.a. vedrørande regionale og nasjonale verdier innan landskap, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv. Visuelt vil vindkraft m.a. vere sær sers skjemmande og gi silhuettverknad sett frå lokale sentrumsområde, bustadfelt, vegfarande på E 134, og viktige friluftsområde, natur- og reiselivsattraksjonar i alle delar av kommunen. Vi ser ikkje at inntektene frå vindkraft vil kunne kompensere for dei store ulempene. Når det gjeld linjenett, så har regionalnettet ikkje kapasitet til å ta i mot produksjon frå planlagde kraftverk i området.

Etne er ein viktig friluftsliv-, reiselivs- og kulturkommune, og vindkraft i stor skala er ikkje foreinleg med desse verdiane. Framlegget er i strid kommuneplanens samfunnsdel for 2016-2026, der hovudfokusområda er 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bumiljø. Det strir også mot målsetting om at *reiselivssatsinga skal ha grobotn i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur*. Og at omsyn til turistnæringa skal vektleggast særleg høgt i Åkrafjorden.

Vindkraft er ikkje nemnt i gjeldande energi- og klimaplan for Etne kommune, der vasskraft og bioenergi er satsingsområde. Etne kommune yter allereie store bidrag til produksjon av fornybar energi gjennom utbygd vasskraft (i alt kring 450 Gwh) og store kraftliner. Der er framleis stort potensiale for nye vasskraftprosjekt: 10 prosjekt på til saman kring 180 Gwh i Åkrafjorden er innvilga konsesjon, men der manglar linjenett til å ta imot produksjonen.

Etne kommune meiner også det er galt å ofre verdifulle og uerstattelige fjellområde i Etne til vindkraft når mykje tyder på at lønsam teknologi for flytande havvindanlegg ligg få år unna.

Etne kommune går imot utbygging av vindkraft i heile kommunen, jf. innsendt fråsegn frå Etne formannskap datert 16.10.2018.

Vi syner til saksutgreiinga for ytterlegare grunngjeving av vårt syn i saka.

03.09.2019 Formannskap

Endringsframlegg frå Kenneth Karlsen, Frp

"Etne kommune krev at alle areal i vår kommune blir tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Der er særst omfattande konflikthar knytt til planane, m.a. vedrørande regionale og nasjonale verdiar innan landskap, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv. Visuelt vil vindkraft m.a. vere særst skjemmaende og gi silhuettverknad sett frå lokale sentrumsområde, bustadfelt, vegfarande på E 134, og viktige friluftsområde, natur- og reiselivsattraksjonar i alle delar av kommunen. Vi ser ikkje at inntektene frå vindkraft vil kunne kompensere for dei store ulempene. Når det gjeld linjenett, så har regionalnettet ikkje kapasitet til å ta i mot produksjon frå planlagde kraftverk i området.

Etne er ein viktig friluftslivs-, reiselivs- og kulturkommune, og vindkraft i stor skala er ikkje foreinleg med desse verdiane. Framlegget er i strid kommuneplanens samfunnsdel for 2016-2026, der hovudfokusområda er 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bumiljø. Det strir også mot målsetting om at reiselivssatsinga skal ha grobotn i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur. Og at omsyn til turistnæringa skal vektleggast særleg høgt i Åkrafjorden.

Vindkraft er ikkje nemnt i gjeldande energi- og klimaplan for Etne kommune, der vasskraft og bioenergi er satsingsområde. Etne kommune yter allereie store bidrag til produksjon av fornybar energi gjennom utbygd vasskraft (i alt kring 450 Gwh) og store kraftliner. Der er framleis stort potensiale for nye vasskraftprosjekt: 10 prosjekt på til saman kring 180 Gwh i Åkrafjorden er innvilga konsesjon, men der manglar linjenett til å ta imot produksjonen. Etne kommune meiner også det er galt å ofre verdfulle og uerstattelege fjellområde i Etne til vindkraft når mykje tyder på at lønsam teknologi for flytande havvindanlegg ligg få år unna.

Vi syner til saksutgreiinga for ytterlegare grunngjeving av vårt syn i saka."

Røysting:

Endringsframlegg frå Kenneth Karlsen, Frp fekk 1 røyst og fall

Tilrådinga frå rådmann fekk 6 røyster og vart vedteke.

F- 038/19 Vedtak:

TILRÅDING FRÅ FORMANNSKAP TIL KOMMUNESTYRE: 6 (AP, SP, KRF, H) MOT 1 (FRP)

RØYST

Etne kommune krev at alle areal i vår kommune blir tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Der er særst omfattande konflikthar knytt til planane, m.a. vedrørande regionale og nasjonale verdiar innan landskap, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv. Visuelt vil vindkraft m.a. vere særst skjemmaende og gi silhuettverknad sett frå lokale sentrumsområde, bustadfelt, vegfarande på E 134, og viktige friluftsområde, natur- og reiselivsattraksjonar i alle delar av kommunen. Vi ser ikkje at inntektene frå vindkraft vil kunne kompensere for dei store ulempene. Når det gjeld linjenett, så har regionalnettet ikkje kapasitet til å ta i mot produksjon frå planlagde kraftverk i området.

Etne er ein viktig friluftslivs-, reiselivs- og kulturkommune, og vindkraft i stor skala er ikkje foreinleg med desse verdiane. Framlegget er i strid kommuneplanens samfunnsdel for 2016-2026, der hovudfokusområda er 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bumiljø. Det strir også mot målsetting om at reiselivssatsinga skal ha grobotn i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur. Og at omsyn til turistnæringa skal vektleggast særleg høgt i Åkrafjorden.

Vindkraft er ikkje nemnt i gjeldande energi- og klimaplan for Etne kommune, der vasskraft og bioenergi er satsingsområde. Etne kommune yter allereie store bidrag til produksjon av fornybar energi gjennom utbygd vasskraft (i alt kring 450 Gwh) og store kraftliner. Der er

framleis stort potensiale for nye vasskraftprosjekt: 10 prosjekt på til saman kring 180 Gwh i Åkrafjorden er innvilga konsesjon, men der manglar linjenett til å ta imot produksjonen.

Etne kommune meiner også det er galt å ofre verdfulle og uerstattelege fjellområde i Etne til vindkraft når mykje tyder på at lønsam teknologi for flytande havvindanlegg ligg få år unna.

Etne kommune går imot utbygging av vindkraft i heile kommunen, jf. innsendt fråsegn frå Etne formannskap datert 16.10.2018.

Vi syner til saksutgreiinga for ytterlegare grunngjeving av vårt syn i saka.

26.09.2019 Etne kommunestyre

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim (Sp) fremja følgjande omforeinte framlegg:

"Etne kommune krev at alle areal i vår kommune blir tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Der er særskilte omfattande konflikter knytt til planane, m.a. vedrørande regionale og nasjonale verdiar innan landskap, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv. Visuelt vil vindkraft m.a. vere særskilte skjemmaende og gi silhuettverknad sett frå lokale sentrumsområde, bustadfelt, vegfarande på E 134, og viktige friluftsområde, natur- og reiselivsattraksjonar i alle delar av kommunen. Vi ser ikkje at inntektene frå vindkraft vil kunne kompensere for dei store ulempene. Når det gjeld linjenett, så har regionalnettet ikkje kapasitet til å ta i mot produksjon frå planlagde kraftverk i området.

Etne er ein viktig friluftsliv-, reiselivs- og kulturkommune, og vindkraft i stor skala er ikkje foreinleg med desse verdiane. Framlegget er i strid med kommuneplanens samfunnsdel for [2016/2026](#), der hovudfokusområda er 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bomiljø. Det strider også mot målsetting om at reiselivssatsinga skal ha grobunn i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur. Og at omsyn til turistnæringa skal vektleggast særleg høgt i Åkrafjorden.

Vindkraft er ikkje nemnt i gjeldande energi- og klimaplan for Etne kommune, der vasskraft og bioenergi er satsingsområde. Etne kommune yter allereie store bidrag til produksjon av fornybar energi gjennom utbygd vasskraft (i alt kring 450 Gwh) og store kraftlinjer. Der er framleis stort potensiale for nye vasskraftprosjekt: 10 prosjekt på til saman kring 180 Gwh i Åkrafjorden er innvilga konsesjon, men der manglar linjenett til å ta imot produksjonen.

Etne kommune meiner også det er galt å ofre verdfulle og uerstattelege fjellområde i Etne til vindkraft når mykje tyder på at lønsam teknologi for flytande havvindanlegg ligg få år unna.

Etne kommune går imot utbygging av vindkraft i heile kommunen, dette inkluderar også indre Etnefjell, jf. innsendt fråsegn frå Etne formannskap datert 16.10.2018.

Vi syner til saksutgreiinga for ytterlegare grunngjeving av vårt syn i saka."

RØYSTING

Det omforeinte framlegget frå Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim (Sp) vart samrøystes vedteke.

K- 044/19 Vedtak:

Samrøystes

Etne kommune krev at alle areal i vår kommune blir tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Der er særskilte omfattande konflikter knytt til planane, m.a. vedrørande regionale og nasjonale verdiar innan landskap, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø og reiseliv. Visuelt vil vindkraft m.a. vere særskilte skjemmande og gi silhuettverknad sett frå lokale sentrumsområde, bustadfelt, vegfarande på E 134, og viktige friluftsområde, natur- og reiselivsattraksjonar i alle delar av kommunen. Vi ser ikkje at inntektene frå vindkraft vil kunne kompensere for dei store ulempene. Når det gjeld linjenett, så har regionalnettet ikkje kapasitet til å ta i mot produksjon frå planlagde kraftverk i området.

Etne er ein viktig friluftsliv-, reiselivs- og kulturkommune, og vindkraft i stor skala er ikkje foreinleg med desse verdiane. Framlegget er i strid med kommuneplanens samfunnsdel for [2016/2026](#), der hovudfokusområda er 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bomiljø. Det strir også mot målsetting om at reiselivssatsinga skal ha grobott i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur. Og at omsyn til turistnæringa skal vektleggast særleg høgt i Åkrafjorden.

Vindkraft er ikkje nemnt i gjeldande energi- og klimaplan for Etne kommune, der vasskraft og bioenergi er satsingsområde. Etne kommune yter allereie store bidrag til produksjon av fornybar energi gjennom utbygd vasskraft (i alt kring 450 Gwh) og store kraftliner. Der er framleis stort potensiale for nye vasskraftprosjekt: 10 prosjekt på til saman kring 180 Gwh i Åkrafjorden er innvilga konsesjon, men der manglar linjenett til å ta imot produksjonen.

Etne kommune meiner også det er galt å ofre verdifulle og uerstattelige fjellområde i Etne til vindkraft når mykje tyder på at lønsam teknologi for flytande havvindanlegg ligg få år unna.

Etne kommune går imot utbygging av vindkraft i heile kommunen, dette inkluderar også indre Etnefjell, jf. innsendt fråsegn frå Etne formannskap datert 16.10.2018.

Vi syner til saksutgreiinga for ytterlegare grunngjeving av vårt syn i saka.

SAKSUTGREIING: Innleiing (bakgrunn for saka)

Olje- og energidepartementet sendte 12.04.19 ut framlegg til nasjonal ramme for vindkraft på land på høyring; høyringsfrist blei i ettertid utsett til 01.10.19. Vi syner til NVE sine nettsider, inkl. bakgrunn for saka: <https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/>.

Hovud- rapporten ligg på linken:

http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

I juni 2018 oppmoda NVE kommunane om å kome med innspel om regionale interesser i dei framlagte delområda, dette i samband med den pågåande kunnskapsinnhentinga. Mange kommunar, fylkeskommunar o.a. sendte då inn fråsegner til planane, Etne formannskap gjorde 16.10.18 følgjande vedtak:

Nasjonal ramme for vindkraft på land – Fråsegn frå Etne formannskap 16.10.2018 Etne kommune seier nei til utbygging av vindkraft i sårbare område!

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider for tida med kartlegging av område som kan egna seg for vindkraft. Dette er grunnlaget for ein nasjonal rammeplan for utbygging av landbasert vindkraft med vindmøller på inntil 250 meters høgde, med tilhøyrande veganlegg.

Denne planen skal peika på område i Noreg som NVE meiner er best eigna for storskala vindkraftutbygging, og NVE har identifisert 43 analyseområde, 4 av desse i Hordaland. Etne kommune meiner det er bortkasta å bruka ressursar på å analysa område i Hordaland som heilt klårt har så store natur- og friluftsverdiar at det aldri kan bli aktuelt å etablere vindkraftinstallasjonar der.

80 prosent av friluftsområda i Hordaland fylke er kartlagt og verdsett. NVE bør bruke dette materialet og trekkje ut frå analysearbeidet verdfulle område som har så stor verdi at dei er uaktuelle for utbygging av vindkraft. Vindkraftinngrepa som må til for å etablere vindkraft på land vil i dei fleste tilfelle vera omfattande og skjemma. Berre 12 prosent av landet vårt består av villmarksprega natur. Det ligg eit stort ansvar på oss i å sikre at framtidige generasjonar framleis kan få glede av store og gjennomgåande urørte naturområde.

Etne kommune ventar at planane for vindkraftutbygging i Etnefjella (område 15) vert avviste når dei skal handsamast på politisk nivå i departement og Storting. NVE har føreteke ein del eksklusjonar, men område som ikkje er ekskludert, og som dermed kan verta vurderte for vindkraftanlegg, inneber store deler av fjellområda i Etne, mellom anna:

Fjellområda langs Åkrafjorden som omfattar Blomstølen, Sandvasshytta og Simlebu, området rundt Løkjelsvasshytta og området mellom Etne og Skånevik.

Etne bidreg i stort mon til energiproduksjonen i landet gjennom vasskraftproduksjon og i tillegg bandlegg me store areal til overordna straumnett. Me må ta vare på dei urørde naturområda me har att, og i alle høve ikkje øydeleggja eit av dei vakraste og mest sårbare områda. Etnefjella er kjend for Turistforeninga si Gullrute gjennom kommunen. Etne kommune satsar på naturbasert reiseliv. I kommuneplanen er dette vedteke:

- *Reiselivssatsinga skal ha grobotn i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur.*
- *Kommuneplanen skal ivareta nasjonale, regionale og kommunale oppgåver og vera grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressursar. Berekraft står sentralt, og tyder på at ein skal bruka ressursar på ein måte som ikkje øydelegg for framtidige*

generasjonar og deira mogelegheiter.

- *Utviding av eksisterande inngrep skal prioriterast framfor nye inngrep, der dette*

leier til mindre konsekvensar for miljøet.

Etne kommune ber om at ein får på plass ein metode for å verdsette urørt natur. Me kan ikkje lenger sette dette til kroner null.

Etne kommune vil uttrykka uro for prosessane kring konsesjon for bygging av vindkraft. På dette området har kommunar og fylkeskommunar uttalerett, medan det er NVE som gjev løyve til bygging. Slike anlegg kan potensielt skape store inngrep, og dei bør difor være omfatta av reguleringsplikt.

Etne kommune krev at nye vindkraftprosjekt må vurderast opp mot dei samla miljøkonsekvensane og samfunnsinteressene ei utbygging medfører. Difor må det utarbeidast ein heilskapleg plan for vindkraft, som må leggjast til grunn for utbygging i Norge. Den skal gje ei oversikt over miljøkonsekvensar for gjennomførte og nye prosjekter og kva konsekvenser dei samla sett vil få for naturmangfald, dyreliv og friluftsliv.

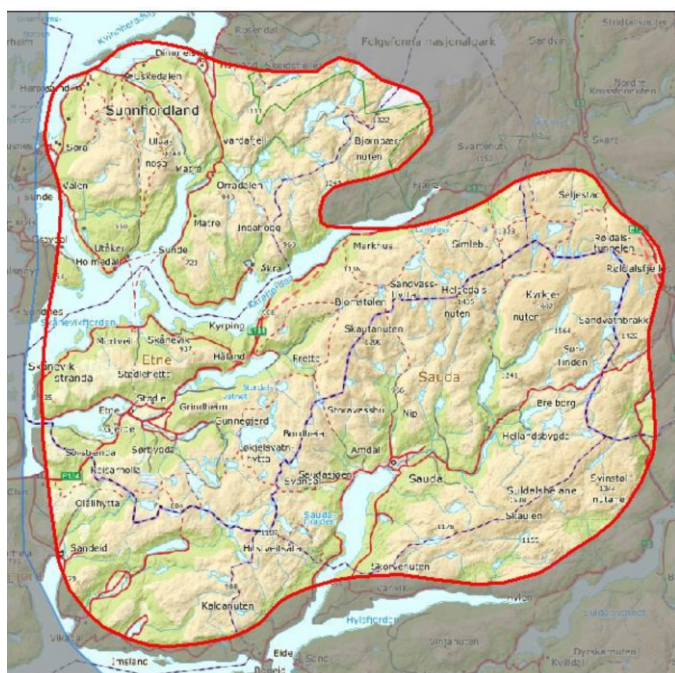
Ein heilskapleg plan for vindkraft må verta ein del av ein «**Ny samla plan for vind- og vasskraft**» slik at ein kan sjå dei samla miljøutfordringane i ein heilskap og ha gjennomgåande nasjonale retningslinjer for handtering av søknader.

-----Sitat slutt

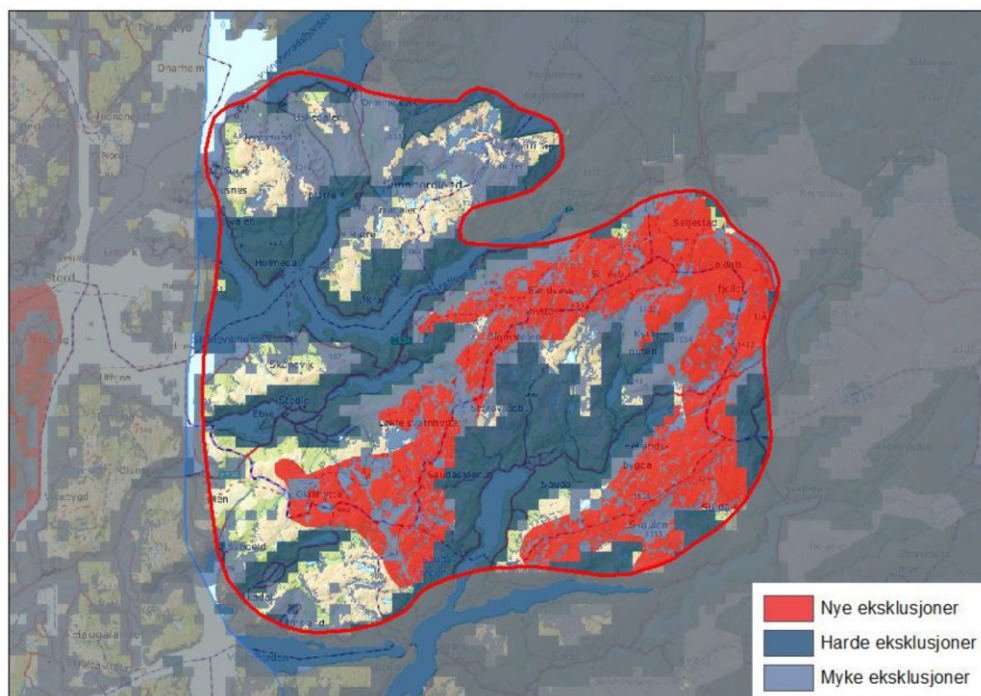
Etne kommune låg inne i delområde 15 då fråsegna over blei skrive. Analyseskjema for området ligg på linken under, inkl. områdeskildring, teknisk-økonomisk analyse, tematisk analyse av miljø- og samfunnsinteresser, opplisting av innkomne fråsegner og om reduksjonen av storleiken på området etter høyringa i 2018 (eksklusjonar):

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2733163>

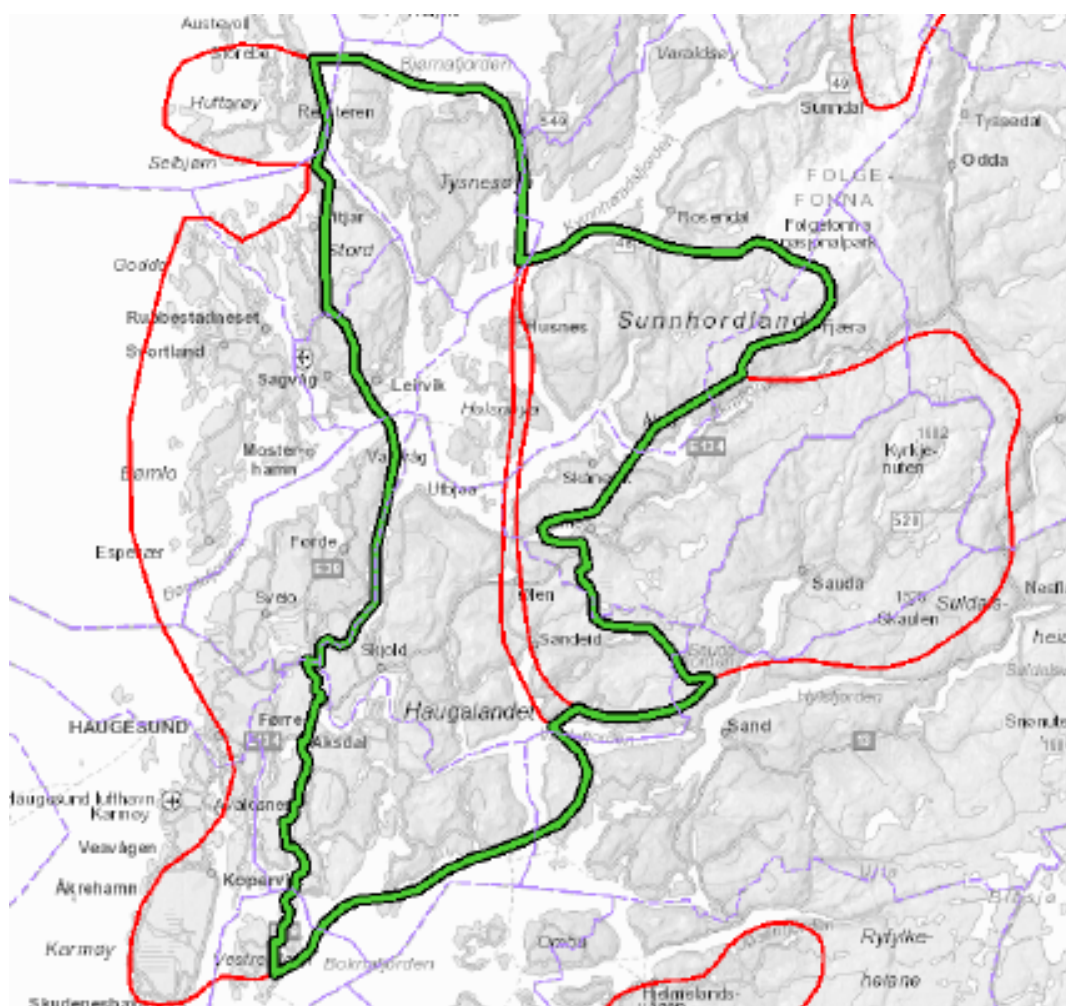
Store delar av Etnefjella er teke ut etter høyringa, minus eit område i vest, sjå komande figurar og saksutgreiing. Grunna eksklusjonane er noko av omtalen på linken over ikkje lenger like aktuell. Omtale av det justerte arealet følgjer seinare.

Over: Delområde 15. Heile Etne kommune låg inne, bortsett frå indre Åkraffjorden/Folgefonna

Over: Reduksjonar i areal (eksklusjonar) i delområde 15 etter høyringa i 2018.

Over: Området for Sunnhordland og Haugalandet etter eksklusjon. Området utgjørast av delar av tidlegare område 15 og 16, der høvesvis indre fjellområde og ytre kystområde er tekne ut.

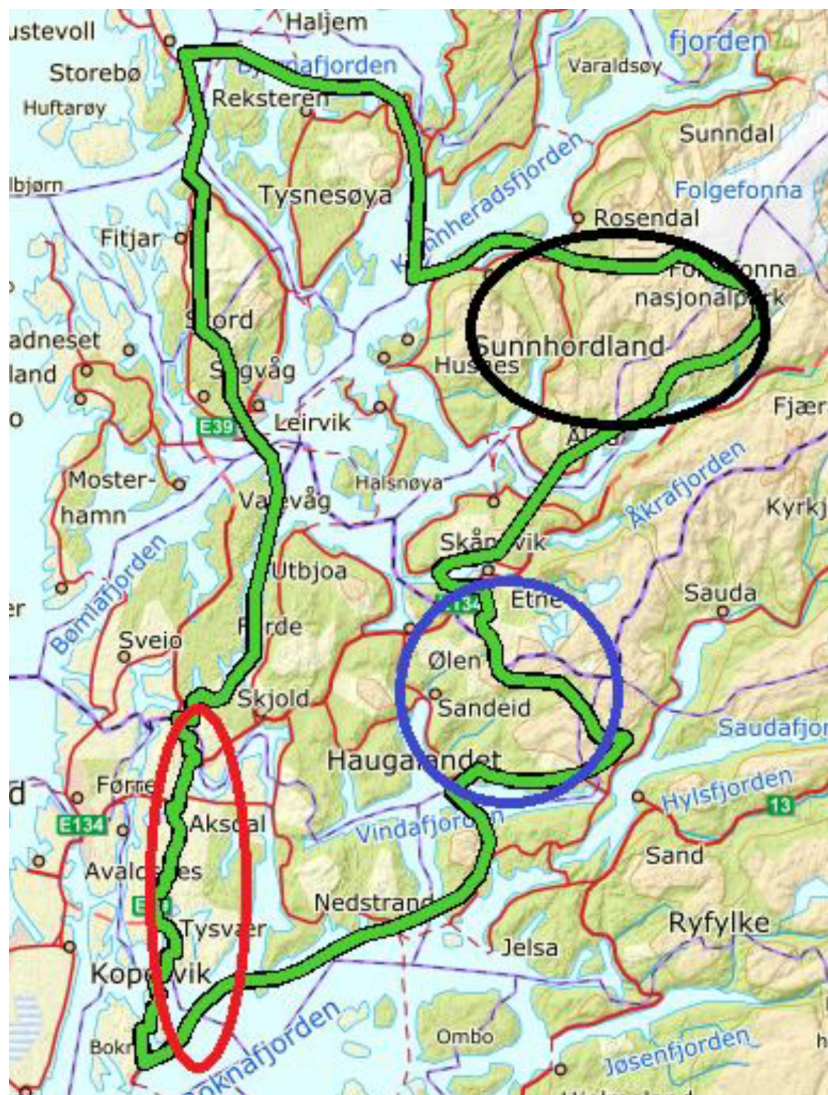
Det justerte området er omtalt på s. 169-174 i NVE sin hovudrapport:

Her ligg inne grunngeving av framlegget, påtenkt type anlegg, område-skildring, ekskluderte areal, om produksjons-/vindtilhøva, nettkapasitet, viktige miljø- og samfunnsinteresser, regional plan for vindkraft i Rogaland mm. Vi syner til linken, men klipper inn nokre sitat og aktuelle kapittel.

Om alternativ områdeavgrensing siterer vi frå s. 170, jf. blå og svart ring på kartet under:

Om blå ring: *I den østlige delen av området, i det opprinnelige analyseområde 15, er flere av områdene med best produksjonsforhold også viktige friluftslivsområder for regionen. Hvis det legges mer vekt på friluftsliv i disse områdene, kan den østlige grensen eventuelt flyttes vestover. NVE har blant annet fått inn flere innspill om friluftslivsinteresser i området mellom Ølen/Sandeid og Saudafjorden. Deler av dette området er kategorisert som arealer med "meget stor konflikt" i fylkesdelplanen for vindkraft.*

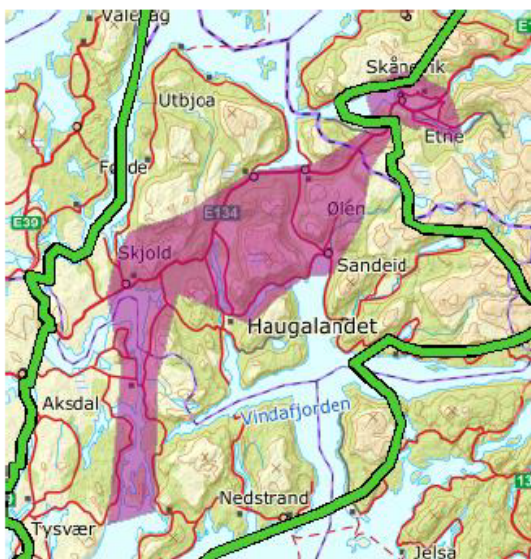
Om svart ring: *Den nordøstlige delen av området består av spredte arealer med til dels krevende topografi og viktige friluftslivsområder. Grensen kan eventuelt trekkes lenger vest i dette området. Det utpekte området består av to relativt tydelige delområder, et nordlig og et sørlig. Området kan derfor eventuelt deles, slik at det blir to separate områder.*

Over: Alternative avgrensingar. Raud ring gjeld Tysvær og Bokn, sitat ikkje teke med her.

LANDSKAP OG KULTURMINNER

I fylkesdelplanen for små vasskraftverk i Hordaland er Åkrafjorden og Hardangerfjorden kategorisert som "viktige fjordlandskap". Den innerste delen av Etnefjorden og bygda Etne med terrassene på Grindheim og Stødle, er av Riksantikvaren vurdert å ha nasjonal verdi. I fylkesdelplanen for vindkraft i Rogaland er Sandeid–Hustveit–Saudasjøen gitt nasjonal/regional verdi, og vindkraftutbygging i dette området er vurdert å ha meget stor/stor konflikt for landskapet.

Figur 84: Lilla: Riksantikvarens eksklusjonsforslag. Bakgrunnskart: ©Kartverket.

Mellom Sandeid og Ølen/Skjoldstraumen er det et foreslått KULA-område, med verdier knyttet til den gamle Postvegen mellom Ølen og Etne, forhistoriske hulveier og mange gravrøyser. (Figur 84). Riksantikvaren anbefalte å ekskludere hele arealet, og at det blir vurdert fra sak til sak hvorvidt vindkraftutbygging i utkanten av landskapsområdet utfordrer landskapsverdiene. NVE har ikke sluttet seg til at hele dette arealet bør ekskluderes, blant annet fordi det har gode teknisk-økonomiske forutsetninger for vindkraftproduksjon. Selv om arealet ikke er ekskludert, representerer KULA-området viktige verdier som kan vektlegges i eventuell konsesjonsbehandling av vindkraftverk.

Vi klipper også inn kapitlet om reiseliv:

REISELIV

Ytre del av Hardangerfjorden ligger innenfor det utpekte området. Hardangerfjordregionen er profilert som en av de mest berømte fjordene i Norge, med spektakulær natur og noen av de mest imponerende fotturene i Norge. Sørøst i området og på Stord er det turløypenettverk med DNT-hytter. Tall over årsverk i reiselivsnæringen indikerer at næringen er viktig blant annet for Stord kommune.

Når det gjeld omtalen av friluftsliv, så klipper vi heller inn delar av omtalen som sto om delområde 15 i 2018, sidan omtalen i hovudrapporten gjeld meir andre kommunar enn vår: *Fjellområdet mellom Åkrafjorden og Saudafjorden er et svært viktig område for fjellturer, med flere hytter- og turruter. Området har regional betydning. Gjennomgående turløyper. "Gullruta" er benevnelsen på turstien i Etnefjella, med tilkomststier fra hele regionen, Odda, Etne og Sauda.*

Husnesfjella og helt nord i utredningsområdet, er Fjellhaugen skisenter utgangspunkt for mye brukte turområder over og mot Folgefonna, og fjellene sør for breen helt ut til ytre Matre.

Den gamle postveien går gjennom halvøya mellom Skånevik og Etnefjorden.

Fjellhaugen og Blådalen i Kvinnherad er et område preget av kraftutbygging, men er like fullt et svært viktig utfartsområde for hele Sunnhordlandsregionen.

Problemstilling

På linken ligg 21 temarapporter om korleis vindkraftverk kan påvirke miljø og samfunn:

<https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/oppdateret-kunnskapsgrunnlag/>

Der er kapittel om aktuelle avbøtande tiltak innan dei ulike tema. Det vil føre for langt å referere særskilt frå rapportane, så vi viser til linken. Men det er snakk om inntil 250 m høge vindturbinar med tilhøyrande infrastruktur mm. Tilkomstvegane krev stiv kurvatur, sidan dei er tilpassa lange transportar av vingar og andre konstruksjonsdelar. Såleis vil naturinngrepa bli tilsvarande store. Einskilde meiner at vindkraft er reversible inngrep, men dette gjeld ikkje veganlegg med behov for større terrenginngrep, slik rådmannen ser det. På den anna side aukar vegane tilkomsten til områda, for grunneigar (landbruk/jakt mm.) og turfolk.

Det er ikkje sagt noko om omfang av eventuelle utbyggingar i dei utvalde delområda, såleis fins der heller ikkje konkrete tal for inntekter til kommunane, grunneigarar og næringsliv o.a. NVE seier at det i våre område er mest aktuelt med «små eller mellomstore vindkraftverk...i fjellområder». Rådmannen legg til grunn at det i alle høve vil vere snakk om relativt store utbyggingar; dette for å dekke inn dei store kostnadane som følgjer med slike prosjekt; til planlegging, turbinar/teknisk utstyr, veganlegg i krevjande terreng, nett, grunnavtalar, skatter og avgifter mm. Omtale av verdiskaping, med tal frå nokre utbygde prosjekt, fins i *Temarapport om lokal og regional næringsutvikling*:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2731442> .

Over: Døme på vindmøllepark med tilkomstvegar. Foto frå hovudrapporten (Sveinulf Vågane)

Frå saksutgreiinga til Kvinnherad kommune i same sak klipper vi inn følgjande: *Kommunen kan få inntekter i form av eigedomsskatt og inntektsskatt.*

Fitjar kommune opplyser per i dag om lag 11 millionar kr i ekstraintekter/eigedomsskatt og 11 lokale arbeidsplassar frå dei 55 vindturbinane i Midtfjellet vindpark (presentasjon på www.regjeringen.no).

Grunneigarar kan få inntekter frå utbygginga (inntil kr. 100.000,- per turbin i flg. NORWEA, Norsk Vindkraft Forening). Eigarane av vindparkane hentar ut utbyte på vanlege forretningsmessige vilkår. For å nytte Midtfjellet som døme var det utbetalt ordinært utbyte på 28 mill. kr. i 2018 (opplyst på heimesida til Midtfjellet Vindkraft AS). I mange eksisterande

utbyggingar er det internasjonale selskap som eig parkane.

Med god tilgang på grøn kraft kan kommunen nytte dette som konkurransefortrinn for å lokke til seg internasjonale, energikrevjande verksemdar. Døme på dette kan være anlegg for datalagring.

Som temarapportane syner er det mange ulike ulemper med vindkraft på land, for oss er dei viktigaste konsekvensane for landskap/silhuettverknad, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø, reiseliv, samanhengande naturområde/urørt natur, biologisk mangfald/fugl og støy. Det framlagte materialet i saka er som vi ser grovmaske for dei einskilde analyseområda, og går også lite inn på dei einskilde delområda som ligg igjen etter ekskluderingsprosessen. Som vi såg på tidlegare illustrasjon over eksklusjonane, er der 3 restområde i Etne kommune (gulfarga) som ligg igjen i framlegget til ramme for vindkraft:

1. Fjellområda Sørstranda - Keisarholli – Steinfjellet mot Vindafjord kommune
2. Skåneviksfjellet
3. Fjellområda på nordsida av Åkrafjorden, to delområde

Illustrasjonen med eksklusjonar er skjematisk og gir ikkje klare avgrensingane alle plassar. I området Keisarholla–Steinfjellet ligg høgareliggende delar av Sørstranda inne. Vi ser det her mest sannsynleg at det er fjellområdet på Vindafjord-sida som er påtenkt, der Bygdarenuten ligg 527 m.o.h. Medan høgste tal vi finn på Etne-sida er 372 m.o.h. Området på Skåneviksfjellet er litt uklart avgrensa rundt Skånevik, kor nokre mjuke eksklusjonar er lagt inn. På nordsida av Åkrafjorden er der to delområde, det vestlege er del av eit større område vestover mot Matre, men går i Etne kommune frå Kalviknut (968 m.o.h.) til Avaldsnuten (1243 m.o.h.) vest for Eikemo. Det andre området ligg i høg fjella austover mot grensa til Folgefonna nasjonalpark og innover i Blådalen i Kvinnherad.

Vurdering

Sidan der følgjer relativt lite informasjon om miljøverdiane i dei 3 delområda i Etne kommune, ser rådmannen behov for å supplere med ein del av det vi meiner er viktig å få fram, inkl. illustrasjonar og foto for å synleggjøre verdiane og som grunnlag for våre vurderingar av verknadane av planane. Sidan høyringa av rammeplanen er særskild viktig, legg vi litt ekstra arbeid i dokumentasjonen. Vi tek for oss dette temavis, først landskap:

Konsekvensane for **landskap** er sentrale i saka. For det første snakkar vi om landskap av høg verdi; fjord- og fjellandskap med til dels urørt natur, viktig for friluftsliv og reiseliv og omkransa av særmerkt kulturlandskap. I stort er det meste av landskapet ope med gode sikttilhøve over lange avstandar, der dei framlagte fjellområda ligg som horisontar i landskapsromma, ofte synlege frå mange retningar. Vi vil nytte ein del foto for å vise dette.

Fjellområdet Sørstranda–Keisarholla–Steinfjellet utgjer horisonten i landskapsrommet rundt Etnebygda mot sør/sørvest, sjå foto. Keisarholla–Steinfjellet er del av Etnefjella, som utgjer horisonten vidare austover inn Sørbygda før Hodlestadnuten bryt av i aust. Mot nord og vestover ut Etnefjorden utgjer Skåneviksfjella horisonten rundt Etnebygda (foto). Fjella må seiast å vere ein del av bygda sin identitet. Dei rammar også inn det nemnte KULA-området, Etnebygda med kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse. Meir om det seinare.

Svære vindmøller vil vere synleg frå store delar av Etnebygda, inkludert frå sentrumsområde,

E 134 (om lag 1 mill. passerande kjøretøy pr. år), bustadområde og i kulturlandskapet. Området Sørstranda-Keisarholli-Steinfjellet vil også dominere som horisont sett frå Vindafjord-sida, både frå Ølen, frå E 134 og frå friluftsområda Oppheim–Fjellstøl–Olalia, kart følgjer under omtale av friluftssinteresser seinare. Gullruta/turistløypa Oppheim–Olalia går om lag 1-2 km frå Keisarholla, og den næraste toppen (574 m.o.h.) er berre 850 m unna. Olaliahytta ligg 1 km frå Steinfjellet. Slik nærleik er svært konfliktfylt, også i høve til støy. Etnefjella er rekna som svært viktig friluftsområde, og det nemnte området er det mest brukte av alle delar av fjellet, i bruk sommar og vinter, tilrettelagt for alle aldersgrupper.

Over: Etnebygda sett mot sør, i horisonten ser vi fjellpartiet Steinfjellet – Keisarholla.

Over: Utsikt frå Etne sentrum og E 134 mot Skåneviksfjella mellom Vetan (til høgre) og Børkjenesnuten (ytst til venstre). Bygdeborgen Holenuten er toppen vi ser bak lysmasten.

Over: Skånevik sett frå nord mot Skåneviksfjella/Leknesnibba. Foto: Fotogèn/Haugalandrådet.

Også frå Skånevik-sida utgjer Skåneviksfjellet horisonten som definerer landskapsrommet, t.d. rundt Skånevik sentrum mellom Leknesnibba (foto) i sørvest og Prestafjellet i aust. Skåneviksfjella ligg på ei halvøy, og fjella er såleis eksponert frå alle fjordstroka rundt, og på avstand frå store delar av Sunnhordland. Sørlege delar av Kvinnherad (Matre-Utåker-Halsnøy) og Ølen og Bjoalandet i Vindafjord ligg mindre enn 10 km unna Skåneviksfjella. På Skåneviksstranda ligg dei viktigaste hytteområda i kommunen, og båtliv og fiske står sentralt.

Over: Åkrafjorden. Etnefjella med Langfoss til venstre på foto . Nordsida av fjorden til høgre. Folgefonna nasjonalpark kjem ned til fjorden ved Mosnes visavis Langfoss. Fjella på nordsida ligg i rammeplanen, frå Avaldnuten ved Eikemo og utover forbi Kalviknut. Foto: Espen Mills

Åkrafjorden har det mest dramatiske av fjord- og fjellandskap i kommunen, med nasjonale verdiar knytt til både Langfoss (612 m totalfall, 5. høgst i landet), Folgefonna nasjonalpark og Trolljuv bru (freda bru på gamle Åkrafjordvegen). Der er berre eit par hundre fastbuande i

fjorden, men reiselivet er av regional verdi. E 134 går gjennom heile fjorden, med kring 700.000 passerande kjøretøy årleg. Sidan Åkrafjorden er smal (0,5-1,5 km brei) kjem nordsida tilsvarande tett på sørsida, der flest folk oppheld seg. Ein viktig stopp for mange, ved sidan av Langfoss, er Åkrafjordtunet på Teigland, her er det i tillegg til butikk ein populær kafè og møteplass; utsikta herifrå er direkte over mot fjellpartiet Kalviknut-Avaldsnut.

Fjella på nordsida er frå 900 til 1300 m høge, stigande i retning Folgefonna. Høge vindmøller i horisonten her, og i innsynet mot Folgefonna, vil vere særskilte kontroversielt, skjemma og til skade for reiselivet. Nordsida er også godt synleg frå delar av Etnefjella og toppar i nærleiken (jf. foto under). Framlegget til ramme tek ikkje omsyn til randsoneproblematikk rundt Folgefonna nasjonalpark, dette er overraskande, sidan det verkar heilt urimeleg å tillate vindmøllepark tett på nasjonalparkar. Meir om Åkrafjorden lenger bak, klippet frå Fylkesdelplan for små kraftverk i Hordaland.

Over: Utsikt frå Hålandshovda. På nordsida av Åkrafjorden ser vi Åkrabygda til venstre og høgfjella austover i retning Folgefonna. I framgrunnen Kyrping Camping. Foto: Roar Bævre

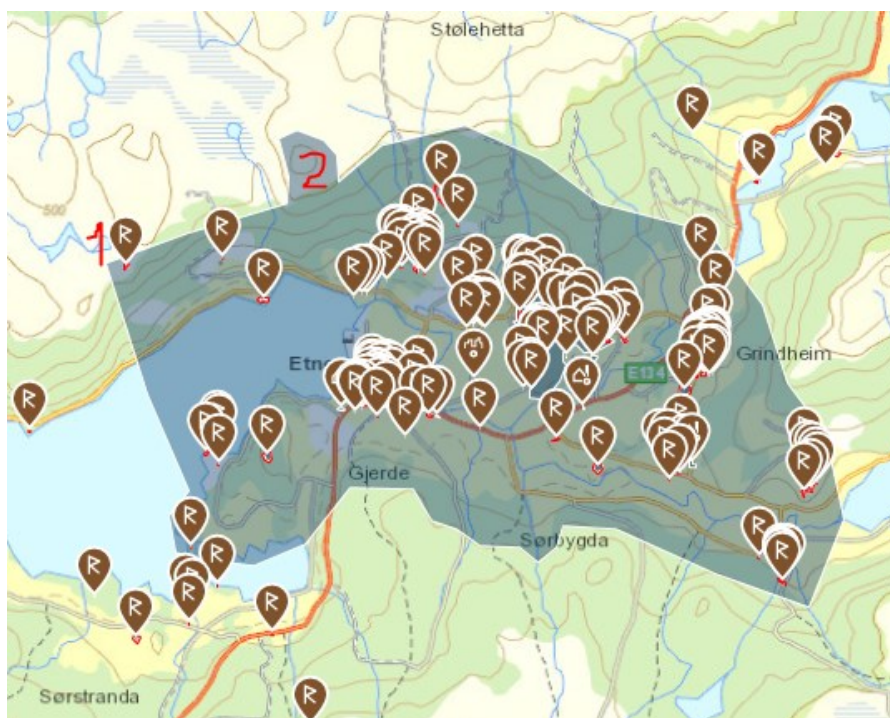
Om **kulturminne/kulturmiljø**: Litt meir om Etnebygda som kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA, riksantikvaren 2016).

<https://www.riksantikvaren.no/Prosjekter/Kulturhistoriske-landskap-av-nasjonal-interesse-KULA> Det står om Etne på s. 21-23 i rapporten for Hordaland i høgre marg på linken. Som nemnt førte KULA-området til eksklusjon frå rammeplanen. Men Skåneviksfjellet grensar heilt inntil KULA-området, dvs at randsoneproblematikk/influensområde er ikkje vurdert av NVE. Der ligg to automatisk freda kulturminne i KULA-området, på grensa til Skåneviksfjellet, nemleg bygdeborgen på Holenuten (foto) og Vetten, sjå neste illustrasjon. Vetten er ikkje markert i kulturminnebasane, men vetar står nemnt, saman med bygdeborgar, som forsvarsverk som er automatisk freda i kulturminnelova § 4 e), link:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50> . Vi klipper inn første ledd av § 3.

Forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner. Ingen må – utan at det er lovlig etter § 8 – sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annan måte utilbørlig skjemma automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje. Storleiken på influensområdet rundt kulturminne blir vurdert frå sak til sak, der m.a. type kulturminne/funksjon og storleiken på inngrepa blir teke

omsyn til. Så lenge ein ikkje rører ved sjølve kulturminnet eller nærområdet, vil vurderinga gå på punktet om *utilbørlig skjemming*. Eit avgjerande kriterium for plasseringa av gamle forsvarsverk var sjølve utsikten frå lokalitetane, og for vetar både frå og mot, frå lang avstand. Rådmannen trur influensområdet rundt vindmølleparkar vil bli omfattande.

Over: Frå Kulturminnesøk, Riksantikvaren. Grått felt er Etnebygda, KUVVA-området. R er registrerte kulturminne. 1=Bygdeborgen på Holenuten, 2=Veten.

Over: Utsikt vestover frå Vetten. Bygdeborgen Holenuten ligg på den lille toppen med mørk skygge til venstre på bildet. Gaddanuten og Børkjenesnuten lenger bak. Foto: Roar Bævre

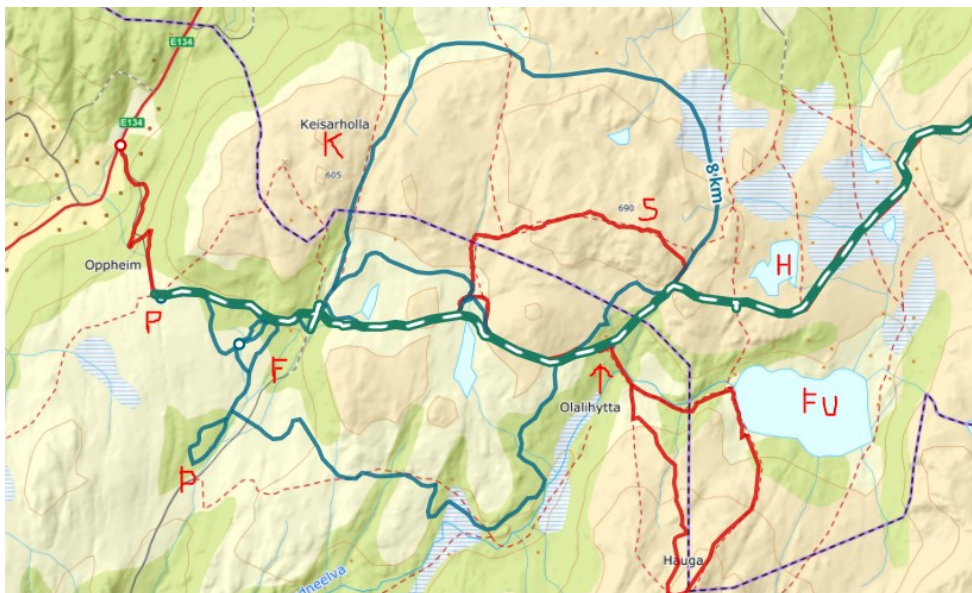
Over til **friluftsliv**. Etne er ein viktig friluftskommune, med regionalt viktige turområda og naturattraksjonar, t.d. Etnefjella, Folgefonna nasjonalpark, postvegen Etne-Skånevik og i Rullestadjuvet (pluss jettegrytene), Skåneviksfjorden/Etnefjorden, og einskildattraksjonar som Langfoss/»Langfoss Opp», Hårlandsnepene mm. Ikkje alt er registrert på kartbasar:

Over: Frå Naturbasen til Miljødirektoratet. Raude/lilla soner er kartlagde friluftsområde (mørk raud=svært viktig område, rosa=viktig, lilla=registrert). Grøne soner (delvis skjult av raud sone nokre plassar) er urørt natur (INON). Blått er statleg sikra friluftsområde.

Ulik detaljeringsgrad på kartet tyder at kommunane/fylka er kome ulikt langt i sine registreringar av friluftsområde. Kvinnherad har utført kommunal registrering, Etne er registrert som del av arbeid i Hordaland (kommunal registrering pågår), medan der er lite registrert i Rogaland. T.d. reknar ein at Etnesfjella strekk seg inn i Vindafjord mot Ølen, jf. at Gullruta går til Oppheim, sjå neste illustrasjon. Elles så ser registreringar av viktige friluftsområde i Skåneviksfjorden og inn Etnesfjorden. Romsaøyane i Vindafjord er regionalt viktig friluftsområde for båtfarande. Austleg del av Skåneviksfjella er viktig friluftsområde, frå Vetten/Leknesnibba via postvegen, nord til Prestafjellet og aust til Hålandshovda.

Av Naturbasen ser vi urørt natur på Skåneviksfjellet, Etnesfjella (inkludert ved Keisarholla/Steinfjellet), og på nordsida av Åkrafjorden, der sona går frå fjord til fjells. Urørt natur er i sterk reduksjon i landet, jf. s. 4 i temarapporten om samanhengande naturområder, der utviklinga frå år 1900 til 2013 er vist på kart s. 4. Vi er klar over at regelverket for INON etter stortingsvalet i 2014 blei endra, ved at indikatoren ikkje lenger er eit styrande kriterium i arealpolitikken. Dette tydar at ein i plansaker og utbyggingsaker konkret må vurdere miljøkvalitetar og urørt preg i dei aktuelle naturområda. Rådmannen meiner vi i denne saka synleggjer viktige miljøverdiar, som bygger oppunder dei urørte naturområda.

Over: Oversyn over løypenett i fjellområdet Oppheim (P=parkering) – Fjellstøl (F) og Olalia. Stipla grøn trase er Gullruten, som går til Seljestad i Odda kommune. Raudt= sommarløyper, blått preparerte skiløyper. Der er hytter på Etne-sida m.a. ved Holmavatn (H), Furevatn (FU) og Keisarholla (K). S er Steinfjellet om lag 1 km nord for Olalihytta. Meir info hos UT.no: <https://ut.no/hytte/10176892/olalia> og Friluftsrådet Vest: <http://www.frivest.no/skiinfo/>. Fjellstøl er regionalt ski- og friluftsanlegg, inkl. lysløyper, tilkomst opp frå Sandeid. Info: <https://www.vindafjord.kommune.no/kultur-fritid/interkommunale-anlegg/>

Over: Keisarholla med Tråstøl i forgrunnen. Frå turtipsboka til Haugesund Turistforening, turen går opp frå turistløypa litt aust for P-plassen ved Oppheim. Foto: Peder Lundegård.

Om **reiseliv**: Reiselivsnæringa er viktig for Etne kommune. Landskap, natur, friluftsliv, kulturhistorie, aktivitetar og arrangement er alt ein del av vårt heilskapelege tilbod. Mange reiselivsverksemdar har satsa hardt i mange år, både i Åkrafjorden, Skånevik, Etne og andre delar av kommunen. Vi marknadsfører oss m.a. i to destinasjonsselskap, i Sunnhordland og på Haugalandet, <https://www.visitsunnhordland.no/> og <https://www.visithaugesund.no/>. I tillegg kjem samarbeid med nabokommunane om Folgefonna nasjonalpark og nasjonalparksenter, <https://folgefonna.info/> - Åkrafjordtunet er såkalla innfallsport og Langfoss og Rullestad er utvalde besøksmål).

Vi kan ikkje liste opp alt vi har av tilbod og verksemdar innan reiseliv i kommunen, men vi

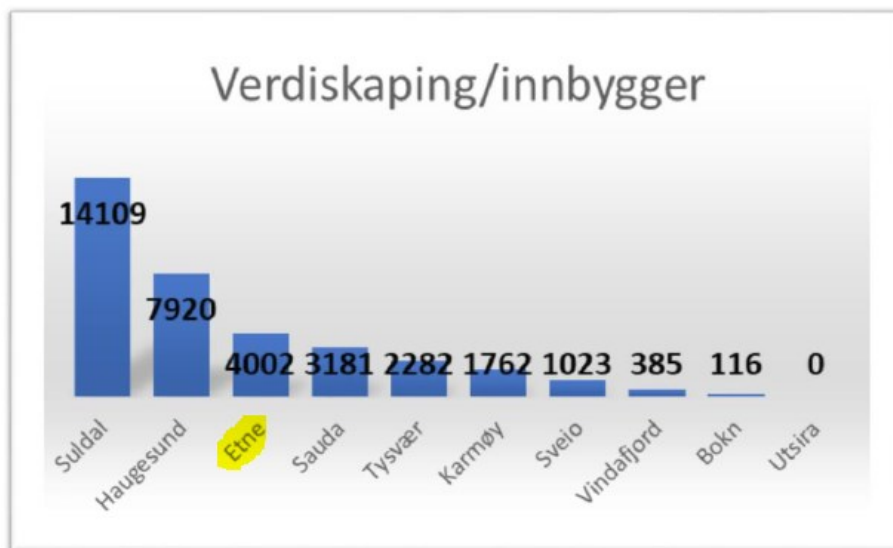
finn m.a. 2 hotell, 4 campingplasser, B&B/apartment/utleiehytter, om lag 900 privathytter, kring 10 serveringsstader, store årlege arrangement (m.a. Etnemarknaden og Skånevik bluesfestival), breitt spekter av aktivitetstilbod, båtturisme mm.

Åkrafjorden er blant dei mest profilerte og viktigaste reiselivsattraksjonane i regionen. Tilboda til Åkrafjorden Oppleving AS ligg på: <https://www.aakrafjorden.no/no> : Nokre av tilboda: Fjordcruise (2 båtar), Langfoss/Eljarvik gard, traktorsafari til Eikemo/Eikemostølen, Via Ferrata på Fjæra, strikkhopping på Trolljuv bru, jettegryter i Rullestadjuvet, villmarksleir i Skånevik mm. Dei siste åra har ein teke mot tusenvis av gjester frå cruiseanløp i Haugesund, talet er aukande og ein ventar å nærme seg 10.000 personar pr. år, mange skal sjå Langfoss, på fjordcruise og Eljarvik Gard. Tilbodet i fjorden er stadig i utvikling, t.d. skal det byggast nytt servicehus på rasteplassen ved Langfoss til kring 17 mill. kr. Ved Åkrafjordtunet er der konkrete planar om moderne utleiehytter, med utsikt mot fjorden og nordsida.

Seinast sist veke var Langfoss/»Langfoss Opp» hovudoppslag på VG Reise på nett, sjå link. Foto viser m.a. utsikta frå toppen over mot nordsida av fjorden, der vindkraft ligg inne i rammeplanen. <https://www.vg.no/reise/i/Vbe5mW/topptur-ved-langfoss-i-akrafjorden>

Våre reiselivsverksemdar og turistinformasjonar rapporterer at noko at det viktigaste turistane etterspør er tilbod om turstiar, fjell- og toppturar. Fjord- og fjellandskapa våre og kulturlandskapet vårt er særst viktig som ramme om dei gode naturopplevingane.

I tabellen under ligg tal for reiseliv på Haugalandet, verdiskaping pr. innbyggjar i kommunane, henta frå Regional planstrategi for Haugalandet 2019-2025. Etne ligger på 3. plass i regionen, tal frå 2015. Næringa i Etne er så langt vi veit framleis veksande.

Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2026 gir viktige føringar i saka. Framlegg om vindkraft er i strid med samfunnsdelen, slik rådmannen ser det. Samfunnsdelen har følgjande hovudfokusområda: 1) Barn og unge, 2) Folkehelse og 3) Gode bumiljø. Rammeplanen strir også direkte mot målsetting 1.3. under kapittel Samfunnsutvikling: *Reiselivssatsinga skal ha grobott i samspelet mellom friluftsliv, natur og kultur.* Tilsvarande i kapitlet om Bustad og næring pkt. 5.5.: *Etne kommune er ein viktig reiselivskommune. I områda kring Åkrafjorden skal særleg omsyn til turistnæringa vektleggast høgt, både fordi det er ei viktig næring lokalt, men òg fordi områda er viktige regionalt og nasjonalt.*

I NVE sin fagrapport om reiseliv står det sist i samandraget s. 3: *NVE legger til grunn at urørt*

natur og landskapsopplevelser er et viktig fortrinn for den norske reiselivsnæringen, og virkninger for reiselivsnæringen kan bli vektlagt i behandlingen av vindkraftsøknader.

Våre reiselivsverksemder og turistinformasjonar rapporterer om at noko av det viktigaste turistane etterspør er tilbod om turstiar, fjell- og toppturar. Såleis er også fjord- og fjellandskapa og kulturlandskapet særst viktig som ramme om dei gode naturopplevingane.

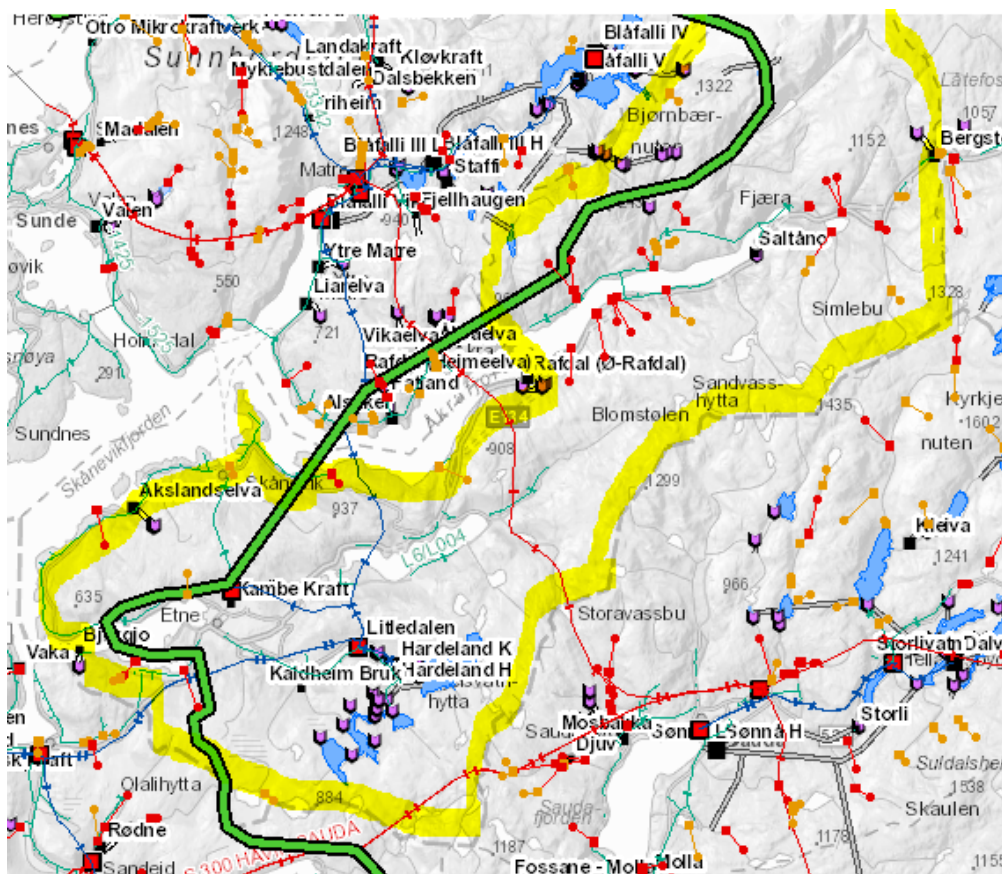
Fleire tunge reiselivsaktørar/-organisasjonar i landet har i seinare tid tatt til orde for at satsing på reiseliv og store vindmøllar i dei same områda ikkje er foreinlege.

Om **biologisk mangfald/fugl**. Etne kommune har rikt fugleliv, også i fjellområda våre. I viltregistreringane for Etne kommune frå 2004 er nemnt observasjonar av 11 ulike rovfuglartar og 7 artar av ugler, ein del av desse hekker/har hekket i fjellområda i kommunen, m.a. kongeørn, fjellvåk, jaktfalk og hubro. Vi kan ikkje seie så mykje meir om lokaliseringar og omfang. Konfliktnivået kan variere frå stad til stad. Vi viser til NVE sin fagrapport om fugl, der står også om andre fugleartar.

Om **støy og andre naboverknadar**: Dette er omtalt i fagrapport Nabovirkningar, der også skyggekast, lysmerking, eigedomsprisar, folkehelse og visuelle verknadar er omtalt. To sitat om støy frå samandraget i rapporten: *Støynivået påvirkes av en rekke forhold, som vindretning og -hastighet, avstand mellom vindturbinene og støymottaker, trykk- og temperaturforhold og markabsorpsjon.....NVE mener at en minsteavstand på fire ganger vindturbinenes totalhøyde er en balansert grense.* Sistnemnte tyder avstandar frå 800 til 1000 m for turbinar på 200-250 m høgd. I delområde Skåneviksfjellet ligg avstand til busetnad fleire plassar på kring 1000 m, medan frå busetnad i Skånevik og Etne ligg avstanden på kring 2 km på det nærmaste i luftline. Der er laga eigen temarapport om iskast, at det tidvis hender at isbitar blir kasta frå vingane fleire hundre meter.

Så litt om **vasskraft i Etne kommune**: Totalproduksjonen i Etne nærmar seg 450 Gwh, der anlegga i Litledalen og nordsida av Åkrafjorden/Blådalen er dei store anlegga, pluss 6 småkraftverk. Vi bidrar såleis monaleg til produksjon av fornybar og klimavennleg energi, sjå illustrasjon. Vi har også lange strekk med kraftliner gjennom kommunen, inkludert overordna nett. I Åkrafjorden er der potensiale for mykje ny vasskraftutbygging, 10 prosjekt på til saman 180 Gwh har konsesjon til å byggja, men der er ikkje nett til å kopla seg på i dag, og eksisterande nett har berre kapasitet til ein liten del. NVE opplyser også at der ikkje er plass på regionalnettet til ny kraftproduksjon i vårt område. Det står at Haugaland Kraft arbeider med planar for å auke kapasiteten, men det blir ikkje sagt noko konkret om kva dette gjeld for våre område og nemnte Åkrafjorden.

I gjeldande Energi- og klimaplan for Etne kommune frå 2011 er vasskraft og bioenergi nemnt som dei typane klimavennleg energi vi skal satse på og leggje til rette for.

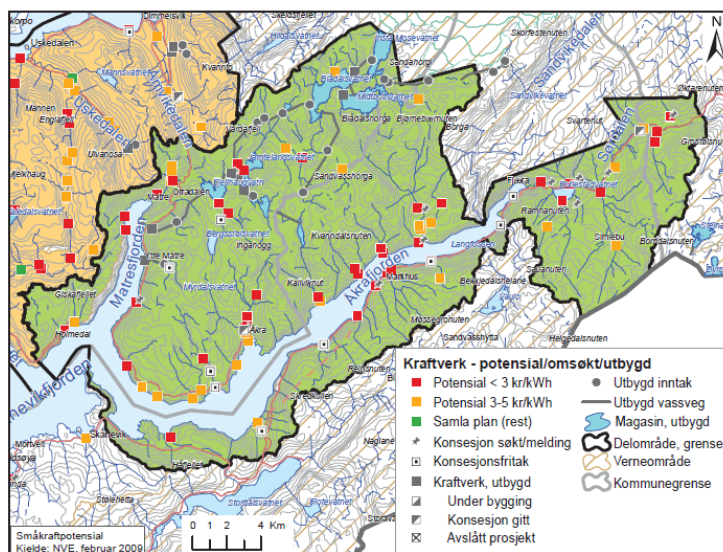
Over: Oversyn over vasskraft og kraftliner i Ene kommune (gult) og nabokommunane. Svart/lilla farge er utbygde anlegg, raudt/oransje er potensielle nye kraftverk. Frå NVE Atlas.

Vi nemnte at vi skulle vise til Fylkesdelplan for småkraftverk for Hordaland 2009-2021.

<https://www.hordaland.no/globalassets/for-hfk/plan-og-planarbeid/regionale-planar/smakraftplan-etter-vedtak-i-md-webutgave.pdf>

Nordsida av Åkrafjorden inngår i delområdet 13 Matre-Åkrafjorden, som er skildra på s. 68-70. Her mykje informasjon som har overførbar verdi på vindkraft. Vi klipper inn litt info:

5.13 Delområde 13 Matre-Åkrafjorden

Figur 5-14 Delområde Matre-Åkrafjorden

Delområde Matre-Åkrafjorden					
Tema	Vurdering	Stor	Middels	Noko	Datagrunnlag
Sårbart høgfjell	Tabell 3-1				Godt(3)
Fjordlandskap	Tabell 3-2				Godt(3)
Biologisk mangfald	Tabell 3-3				Mangelfullt(1)
Inngrepsfrie naturområde	Tabell 3-4				Godt(3)
Fisk og fiske	Tabell 3-5				Middels(2)
Friluftsliv	Tabell 3-8				Godt(3)
Reiseliv	Tabell 3-9				Middels(2)
Kulturminne og kulturmiljø	Tabell 3-7				Mangelfullt(1)

Ved vurdering av konkrete saker må ein gå inn i dei ulike temakarta for kunnskap om den einskilde lokaliteten.

Tabell 5-13 Verditabell delområde Matre – Åkrafjorden

Fleire av miljøverdiane over er vurdert å ha stor verdi. Reiseliv står med middels verdi. Reiselivsnæringa i Åkrafjorden har utvikla seg mykje sidan 2009, så rådmannen meiner at reiselivet i dag ville blitt vurdert å ha stor verdi. Jf. det som står om potensiale i omtalen:

For reiselivet har Åkrafjordområdet eit stort potensial der fjordlandskapet, Langfoss, Eikemodalen og Rullestadjuvet er spesielle trekkplaster. Området er sentralt i reiselivssatsinga både i Sunnhordland og på Haugalandet. Åkrafjorden landskapspark er etablert, med basis i prinsippa for geoturisme, for å skape berekraftig næringsutvikling knytt til natur- og kulturlandskap for området mellom Rullestad, Vannes og Utåker, og Åkrafjorden. Oppleving sel ulike reiselivspakkar for området. I sommarsesongen er det eiga båtrute langs fjorden. Sykkelrundtur "Fjell- og fjordruta" frå Rosendal-Husnes-Matre-Rosendal. Nordsidemarsjen er eit anna reiselivsprodukt. Folgefonnhalvøya er eit prioritert område innan utvikling av reiselivsnæringa, med nasjonal og regional satsing på utvikling av reiseliv og næringsliv, basert på verdiane i Folgefonna nasjonalpark og randsona til denne.

Vi klipper inn nokre skildringar om landskap og natur frå s. 69:

Det er sårbart høgfjell av stor verdi i dei høgareliggjande delane av nedbørsfeltet, mykje samanfallande med viktige friluftsområde i fjellet.

Fjordlandskapet er typisk for regionen og har middels verdi. Delar av nordsida av Åkrafjorden er utan fast vegsamband og fjordlandskapet er lite prega av nyare tids inngrep; dette fjordlandskapet har stor verdi.

Det er fire område som har inngrepsfri natur frå fjord til fjell. Dei to største er området frå Matersfjorden til Melkhaug, samt frå Åkrafjorden til Vetrhus/Folgefonna.

Frå dei fylkespolitiske retningslinene for små vasskraftverk s. 74 klipper vi inn eit punkt under her. Rådmannen meiner dette har overføringsverdi i høve vindmølleparkar, som normalt gir større inngrep i naturen enn småkraft:

R3 Fjordlandskap: 1. I urørte fjordlandskap skal ein vere *svært restriktiv* med kraftutbygging som reduserer det urørte preget i landskapet.

-----Sitat slutt frå fylkesdelplanen

SLUTTKOMMENTARAR:

Av den framlagte dokumentasjonen og vurderingane går det fram at rådmannen er sterkt negativ til rammeplanen for vindkraft. Rådmannen tilrår at alle delar av Etne kommune blir trekt ut av planen. Konsekvensane av vindkraft med turbinar opp til 250 m høge og tilhøyrande store veganlegg i sårbart fjord- og fjellandskap er dramatiske, særskilt i høve til landskap/silhuettverknad, friluftsliv, kultur/kulturmiljø og reiseliv. Planane er ikkje foreinleg med kommunen si vedtekne satsing på reiseliv i samspel på friluftsliv, natur og kultur.

Det ser ut til at Kvinnherad kommune går i mot planane på nordsida av Åkrafjorden, som grensar mot område i Etne. Tilsvarande trur vi at Vindafjord vil gå i mot planane på si side av Steinfjellet-Keisarholla og i fjellområdet rundt Bygdarenuten ovanfor Sørstranda.

Lønsam teknologi for flytande havvind er sagt å vere ferdig utvikla innan 5-10 år. Rådmannen meiner det er galt å ofre verdfulle fjellområde i Etne kommune nokre år før vi kan få havvindanlegg. Jamfør også nylege nyhende om at det er gitt statlege tilskot til slike prosjekt. Etne kommune har vedtak om å satse på vasskraft, og potensiale for mykje ny produksjon.

Som nemnt har NVE i sin omtale av alternative avgrensingar nemnt justeringar i områda Sørstranda-Keisarholla–Steinfjellet og på nordsida av Åkrafjorden. Rådmannen er samd desse vurderingane, men meiner at Skåneviksfjellet også må takast ut av rammeplanen.

Det blir opplyst at vil vere mogleg å søkje om konsesjon også *utanfor* dei utvalde områda. I følge oppdragsbrevet frå OED, skal det vere vanskeleg å få konsesjon i eit område som ikkje er peikt ut i den nasjonale ramma. NVE legg ikkje opp til å gi slike saker same prioritet. Vi må like fullt også ha fokus på heile kommunen i vår fråsegn. Rådmannen syner i tilrådinga såleis også til formannskapet si fråsegn frå 16.10.2018.

Over: Børkjenesnuten ytst på Skåneviksfjellet, eksponert i fjordlandskapet. Foto Espen Mills

Saksgang:

Formannskap

Kommunestyre

Utskrift til:

Det kongelige olje- og energidepartementet på e-post: postmottak@oed.dep.no